

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δέκατο τμήμα)

της 2ας Μαρτίου 2017**

«Προδικαστική παραπομπή — Δικαστική συνεργασία σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις — Επίδοση και κοινοποίηση δικαστικών και εξωδίκων πράξεων — Κανονισμός (ΕΚ) 1393/2007 — Άρθρα 8, 14 και 19 — Επίδοση ή κοινοποίηση εισαγωγικού της δίκης εγγράφου μέσω ταχυδρομείου — Πράξη που δεν μεταφράσθηκε — Παράρτημα II — Τυποποιημένο έντυπο — Έλλειψη — Συνέπειες — Επίδοση με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής — Μη επιστροφή της αποδείξεως παραλαβής — Παραλαβή της πράξεως από τρίτον — Προϋποθέσεις εγκυρότητας της διαδικασίας»

Στην υπόθεση C-354/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής απόφασεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Tribunal da Relação de Évora (εφετείο Évora, Πορτογαλία) με απόφαση της 11ης Ιουνίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 13 Ιουλίου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

Andrew Marcus Henderson

κατά

Novo Banco SA,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δέκατο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Berger, πρόεδρο τμήματος, E. Levits και F. Biltgen (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Bobek

γραμματέας: V. Giacobbo-Peyronnel, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 7ης Ιουλίου 2016,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους L. Inez Fernandes και M. Figueiredo, καθώς και από την R. Chambel Margarido,
- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. J. García-Valdecasas Dorrego,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. Bulterman και B. Koopman,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους M. Wilderspin και P. Guerra e Andrade, καθώς και από την M. M. Farrajota,

* Γλώσσα διαδικασίας: η πορτογαλική.

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΚ) 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, περί επιδόσεως και κοινοποίησεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις («επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων») και κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) 1348/2000 του Συμβουλίου (ΕΕ 2007, L 324, σ. 79).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Andrew Marcus Henderson και της Nono Banco SA, όσον αφορά αγωγή της δεύτερης κατόπιν μη εκτελέσεως από τον A. M. Henderson δύο συμβάσεων μισθώσεως καταστημάτων μεταξύ των διαδίκων.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός 1393/2007

- 3 Στο πλαίσιο της ομαλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, σκοπός του κανονισμού 1393/2007 είναι, σύμφωνα με την αιτιολογική του σκέψη 2, να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την ταχύτητα των ένδικων διαδικασιών, καθιερώνοντας την αρχή της άμεσης διαβιβάσεως των δικαστικών και εξωδίκων εγγράφων.
- 4 Ο κανονισμός αυτός έχει εφαρμογή, κατά το άρθρο του 1, παράγραφος 1, σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, όταν μια δικαστική ή εξώδικη πράξη πρέπει να διαβιβαστεί από ένα κράτος μέλος σε άλλο για να επιδοθεί ή να κοινοποιηθεί.
- 5 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, ο εν λόγω κανονισμός δεν έχει εφαρμογή όταν η διεύθυνση του παραλήπτη της πράξεως είναι άγνωστη.
- 6 Η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου του κανονισμού 1393/2007 διευκρινίζει ότι «[σ]τον παρόντα κανονισμό ο όρος “κράτος μέλος” καλύπτει τα κράτη μέλη πλην της Δανίας».
- 7 Το κεφάλαιο II του κανονισμού 1393/2007 περιλαμβάνει διατάξεις οι οποίες προβλέπουν διάφορα μέσα διαβιβάσεως και επιδόσεως ή κοινοποίησεως των δικαστικών πράξεων. Το κεφάλαιο αυτό διαιρείται σε δύο τμήματα.
- 8 Το τμήμα 1 του κεφαλαίου αυτού αφορά τη διαβίβαση με τη μεσολάβηση των οριζόμενων από τα κράτη μέλη υπηρεσιών, οι οποίες αποκαλούνται «υπηρεσίες διαβιβάσεως» και «υπηρεσίες παραλαβής» και είναι αρμόδιες για τη διαβίβαση των πράξεων προς επίδοση ή κοινοποίηση σε άλλο κράτος μέλος και για την παραλαβή, αντιστοίχως, των πράξεων αυτών που προέρχονται από άλλο κράτος μέλος.

- 9 Στο τμήμα αυτό περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, το άρθρο 8 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Άρνηση παραλαβής της πράξης», το οποίο ορίζει τα εξής:

«1. Η υπηρεσία παραλαβής ενημερώνει τον παραλήπτη, μέσω της έντυπης βεβαίωσης που εμφανίζεται στο παράρτημα II, ότι μπορεί να αρνηθεί την παραλαβή κατά τη χρονική στιγμή της επίδοσης ή κοινοποίησης ή μπορεί να επιστρέψει την πράξη στην υπηρεσία παραλαβής εντός μιας εβδομάδας, εφόσον η πράξη που επιδίδεται ή κοινοποιείται δεν έχει συνταχθεί ή δεν συνοδεύεται από μετάφραση σε μία από τις ακόλουθες γλώσσες:

- α) σε γλώσσα την οποία ο παραλήπτης κατανοεί, ή
β) στην επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους παραλαβής ή, εάν αυτό το κράτος έχει περισσότερες επίσημες γλώσσες, στην επίσημη ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του τόπου όπου πρόκειται να γίνει η επίδοση ή η κοινοποίηση.

2. Εάν η υπηρεσία παραλαβής πληροφορηθεί ότι ο παραλήπτης αρνήθηκε να παραλάβει την πράξη σύμφωνα με την παράγραφο 1, ενημερώνει αμέσως την υπηρεσία διαβίβασης με την έντυπη βεβαίωση του άρθρου 10, και επιστρέφει την αίτηση και τις πράξεις των οποίων ζητείται η μετάφραση.

3. Εάν ο παραλήπτης αρνήθηκε να παραλάβει την πράξη βάσει της παραγράφου 1, τούτο μπορεί να θεραπευθεί μέσω της επίδοσης και κοινοποίησης στον παραλήπτη, βάσει του παρόντος κανονισμού, της πράξης συνοδευόμενης από μετάφραση σε μια από τις γλώσσες που προβλέπονται στην παράγραφο 1. Στην περίπτωση αυτή, η ημερομηνία επίδοσης ή κοινοποίησης της πράξης είναι η ημερομηνία κατά την οποία η πράξη, συνοδευόμενη από μετάφραση, επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους παραλαβής. Όταν όμως, σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους, μια πράξη πρέπει να επιδοθεί ή να κοινοποιηθεί εντός τακτής προθεσμίας, λαμβάνεται υπόψη για τον αιτούντα η ημερομηνία επίδοσης ή κοινοποίησης του πρωτοτύπου της πράξης, όπως καθορίζεται κατά το άρθρο 9 παράγραφος 2.

4. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 εφαρμόζονται και στους τρόπους διαβίβασης και επίδοσης ή κοινοποίησης δικαστικών πράξεων που προβλέπονται στο τμήμα 2.

5. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, οι διπλωματικοί ή προξενικοί υπάλληλοι, όταν η επίδοση ή η κοινοποίηση πραγματοποιείται κατά το άρθρο 13, ή η αρχή ή το πρόσωπο όταν η επίδοση ή η κοινοποίηση πραγματοποιείται κατά το άρθρο 14, ενημερώνουν τον παραλήπτη ότι μπορεί να αρνηθεί να παραλάβει την πράξη και ότι κάθε πράξη για την οποία υπάρχει άρνηση παραλαβής πρέπει να αποσταλεί στους συγκεκριμένους υπαλλήλους, αρχή ή πρόσωπο, αντιστοίχως.»

- 10 Το τμήμα 2 του κεφαλαίου II του κανονισμού 1393/2007 προβλέπει «[ά]λλους τρόπους διαβίβασης και επίδοσης ή κοινοποίησης δικαστικών πράξεων», δηλαδή τη διαβίβαση διά της προξενικής ή διπλωματικής οδού (άρθρο 12), την επίδοση ή κοινοποίηση από διπλωματικούς ή προξενικούς υπαλλήλους (άρθρο 13), την επίδοση ή κοινοποίηση ταχυδρομικώς (άρθρο 14) και την απευθείας επίδοση ή κοινοποίηση (άρθρο 15).

- 11 Όσον αφορά την επίδοση ή κοινοποίηση ταχυδρομικώς, το άρθρο 14 του κανονισμού αυτού ορίζει:

«Κάθε κράτος μέλος δύναται να επιδίδει ή να κοινοποιεί δικαστικές πράξεις απευθείας διά των ταχυδρομικών υπηρεσιών σε κατοίκους άλλου κράτους μέλους με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής ή ισοδύναμο έγγραφο.»

12 Το άρθρο 19 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Ερημοδικία εναγομένου», έχει ως εξής:

«1. Όταν πρέπει να διαβιβασθεί εισαγωγικό δίκης έγγραφο ή άλλη ισοδύναμη πράξη σε άλλο κράτος μέλος προς επίδοση ή κοινοποίηση βάσει του παρόντος κανονισμού και ο εναγόμενος ερημοδικήσει, ο δικαστής υποχρεούται να αναστείλει την έκδοση απόφασης μέχρις ότου διαπιστωθεί:

- α) ότι η πράξη επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε όπως ορίζει το δίκαιο του κράτους μέλους παραλαβής, προκειμένου για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων στα πλαίσια διαδικασιών εντός του κράτους αυτού κατά προσώπων ευρισκομένων στην επικράτειά του· ή
- β) ότι η πράξη επεδόθη πράγματι στον εναγόμενο ή στην κατοικία του με άλλο τρόπο, προβλεπόμενο από τον παρόντα κανονισμό,

καθώς και ότι, και στις δύο περιπτώσεις, η επίδοση ή η κοινοποίηση έγιναν εγκαίρως, ώστε ο εναγόμενος να είναι σε θέση να αμυνθεί.

2. Κατά το άρθρο 23 παράγραφος 1, κάθε κράτος μέλος έχει την ευχέρεια να δηλώσει ότι οι δικαστές του, παρά την παράγραφο 1, μπορούν να εκδώσουν απόφαση, ακόμα και εάν δεν έχει παραληφθεί βεβαίωση επίδοσης ή κοινοποίησης, εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η πράξη διαβιβάστηκε με τρόπο προβλεπόμενο στον παρόντα κανονισμό·
- β) από τη διαβίβαση της πράξης έχει παρέλθει διάστημα, το οποίο ο δικαστής αξιολογεί για κάθε περίπτωση χωριστά και το οποίο είναι τουλάχιστον έξι μήνες·
- γ) δεν έχει παραληφθεί καμία βεβαίωση, μολονότι έχει καταβληθεί κάθε εύλογη προσπάθεια μέσω των αρμοδίων αρχών ή φορέων του κράτους μέλους παραλαβής.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εμποδίζουν τον δικαστή να διατάξει προσωρινά ή ασφαλιστικά μέτρα, σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης.

4. Όταν πρέπει να διαβιβασθεί εισαγωγικό δίκης έγγραφο ή άλλη ισοδύναμη πράξη σε άλλο κράτος μέλος με σκοπό την επίδοση ή την κοινοποίηση βάσει του παρόντος κανονισμού, και έχει εκδοθεί απόφαση κατά ερημοδικήσαντος εναγομένου, ο δικαστής έχει την ευχέρεια να απαλλάξει τον εναγόμενο από τα αποτελέσματα της παρόδου της προθεσμίας για την άσκηση ενδίκου μέσου κατά της απόφασης, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) ο εναγόμενος, χωρίς υπαιτιότητά του, δεν έλαβε εγκαίρως γνώση του εγγράφου ώστε να αμυνθεί, ή δεν έλαβε γνώση της απόφασης ώστε να ασκήσει ένδικο μέσο· και
- β) οι ισχυρισμοί του εναγομένου δεν φαίνονται παντελώς αστήρικτοι.

Η αίτηση απαλλαγής μπορεί να υποβληθεί μόνο μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα αφότου ο εναγόμενος έλαβε γνώση της απόφασης.

Κατά το άρθρο 23 παράγραφος 1, κάθε κράτος μέλος έχει την ευχέρεια να διευκρινίσει ότι αυτή η αίτηση είναι απαράδεκτη εάν υποβληθεί μετά την πάροδο ορισμένου διαστήματος που θα ορίζεται στη γνωστοποίησή του, αλλά το οποίο ουδέποτε μπορεί να είναι μικρότερο του ενός έτους από την έκδοση της απόφασης.

[...]»

- 13 Η Πορτογαλική Δημοκρατία προέβη στην ακόλουθη ανακοίνωση, κατά το άρθρο 23 του κανονισμού 1393/2007:

«Άρθρο 9 – Ημερομηνία της επιδόσεως ή κοινοποίησεως

Σύμφωνα με την πορτογαλική νομοθεσία και ελλείψει αντίθετης διάταξης, οι πράξεις πρέπει να επιδοθούν ή κοινοποιηθούν εντός της προθεσμίας των πέντε ημερών που τάσσει το άρθρο 166 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

[...]

Άρθρο 19 – Ερημοδικία εναγομένου

Η Πορτογαλία δεν προτίθεται να κάνει χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 19, παράγραφος 2, οπότε τα πορτογαλικά δικαστήρια δεν μπορούν να την επικαλεσθούν.

Η Πορτογαλία ορίζει σε ένα έτος, αρχόμενο από την ημερομηνία της προσβαλλόμενης απόφασεως, την προθεσμία για την υποβολή αιτήσεως απαλλαγής του εναγομένου από τα αποτελέσματα παρόδου της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου (βλ. άρθρο 19, παράγραφος 4).»

Ο κανονισμός (ΕΚ) 44/2001

- 14 Το άρθρο 26, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1), ορίζει:

«2. Ο δικαστής υποχρεούται να αναστείλει τη διαδικασία εφόσον δεν διαπιστώνεται ότι ο εναγόμενος αυτός ήταν σε θέση να παραλάβει το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο εντός της αναγκαίας για την άμυνά του προθεσμίας ή ότι καταβλήθηκε κάθε επιμέλεια για το σκοπό αυτό.

3. Το άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΚ) 1348/2000 [του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, για την επίδοση και κοινοποίηση στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2000, L 160, σ. 37)], εφαρμόζεται αντί των διατάξεων της παραγράφου 2, εάν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή ισοδύναμο έγγραφο έπρεπε να διαβιβαστεί από το ένα κράτος μέλος στο άλλο δυνάμει του ανά χείρας κανονισμού.»

- 15 Το άρθρο 34, σημείο 2, του κανονισμού 44/2001 προβλέπει ότι απόφαση που εκδόθηκε από δικαστήριο ενός κράτους μέλους δεν αναγνωρίζεται σε άλλο κράτος μέλος αν «το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον ερημοδικήσαντα εναγόμενο εγκαίρως και κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να αμυνθεί, εκτός εάν ο εναγόμενος παρέλειψε να [προσβάλει την απόφαση] ενώ μπορούσε να το πράξει».

Ο κανονισμός (ΕΚ) 805/2004

- 16 Κατά το άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 805/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις (ΕΕ 2004, L 143, σ. 15), με τίτλο «Επίδοση ή κοινοποίηση χωρίς αποδεικτικό παραλαβής εκ μέρους του οφειλέτη»:

«Η επίδοση ή κοινοποίηση στον οφειλέτη του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου καθώς και οποιασδήποτε κλήτευσης σε ακροαματική διαδικασία είναι δυνατόν να έχει διενεργηθεί και με έναν από τους εξής τρόπους:

- α) προσωπική επίδοση ή κοινοποίηση στην προσωπική διεύθυνση του οφειλέτη, σε πρόσωπα που συγκατοικούν με τον οφειλέτη ή εργάζονται εκεί,

[...]».

Το πορτογαλικό δίκαιο

- 17 Κατά το άρθρο 188, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του Código de Processo Civil (Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), η επίδοση δεν είναι έγκυρη όταν αποδεικνύεται ότι ο παραλήπτης της προσωπικής επιδόσεως δεν έλαβε γνώση της προς επίδοση πράξεως για λόγο που δεν οφείλεται στον ίδιο, δηλαδή όταν ο ενδιαφερόμενος ανατρέπει το τεκμήριο που θεσπίζεται στο άρθρο 230 του ίδιου κώδικα.

- 18 Ωστόσο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 189 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η ακυρότητα της επιδόσεως μπορεί να θεραπευθεί αν ο εναγόμενος παραστεί στη δίκη χωρίς να επικαλεσθεί το ελάττωμα αυτό.

- 19 Όπως προκύπτει από το άρθρο 191, παράγραφος 1, του κώδικα αυτού, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 188, η επίδοση είναι άκυρη όταν δεν έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις που προβλέπει ο νόμος.

- 20 Βάσει του άρθρου 191, παράγραφος 2, του εν λόγω κώδικα, η ακυρότητα αυτή πρέπει να προβληθεί εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο έγγραφο της επιδόσεως για τους σκοπούς της αμφισβητήσεως των αξιώσεων του ενάγοντος που προβάλλονται με το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή, ελλείψει μιας τέτοιας προθεσμίας, κατά την πρώτη παρέμβαση στο πλαίσιο της δίκης.

- 21 Στην υπόθεση της κύριας δίκης δεν αμφισβητείται ότι η προθεσμία αυτή ήταν 20 ημερών, δηλαδή η προθεσμία των 10 ημερών που ισχύει για τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων παρεκτεινόμενη κατά 10 ημέρες λόγω αποστάσεως, και άρχιζε να τρέχει από την ημερομηνία κατά την οποία λογιζόταν ως πραγματοποιηθείσα η επίδοση του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου.

- 22 Βάσει του άρθρου 191, παράγραφος 4, του ίδιου κώδικα, το αίτημα ακυρότητας λαμβάνεται υπόψη μόνον όταν το ελάττωμα μπορεί να υπονομεύσει την άμυνα του παραλήπτη της επιδόσεως.

- 23 Κατά το άρθρο 228 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, με τίτλο «Επίδοση σε πρόσωπο μέσω ταχυδρομείου»:

«1. Η επίδοση σε πρόσωπο μέσω ταχυδρομείου γίνεται με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής, σύμφωνα με εγκεκριμένο επίσημο πρότυπο, απευθυνόμενη στον παραλήπτη της επιδόσεως, στην κατοικία του ή στον τόπο εργασίας του· περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο καθώς και ανακοίνωση προς τον τρίτο που την παραλαμβάνει, με την οποία ενημερώνεται ότι υπέχει ευθύνη, υπό περιστάσεις ανάλογες με εκείνες που συντρέχει κακοπιστία, εάν δεν παραδώσει το έγγραφο στον παραλήπτη το ταχύτερο δυνατό.

2. Το έγγραφο μπορεί να παραδοθεί, μετά την υπογραφή της αποδείξεως παραλαβής, στον παραλήπτη ή σε κάθε άλλο πρόσωπο που βρίσκεται στην κατοικία του ή στον τόπο εργασίας του και δηλώνει ότι μπορεί να το παραδώσει γρήγορα στον παραλήπτη.
3. Μετά την υπογραφή της αποδείξεως παραλαβής, ο διανομέας της ταχυδρομικής υπηρεσίας εξακριβώνει την ταυτότητα του παραλήπτη της επιδόσεως ή του τρίτου στον οποίο παραδίδει το έγγραφο και σημειώνει τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο δελτίο ταυτότητας ή σε κάθε άλλο έγγραφο που επιτρέπει την εξακρίβωση της ταυτότητας.»
- 24 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 230, παράγραφος 1, του κώδικα αυτού, η επίδοση μέσω ταχυδρομείου, με αποστολή συστημένου εγγράφου με απόδειξη παραλαβής, λογίζεται ως πραγματοποιηθείσα την ημέρα που υπογράφεται η απόδειξη παραλαβής. Η επιστολή που περιέχει την προς επίδοση ή κοινοποίηση πράξη θεωρείται ότι παραδόθηκε στο πρόσωπο στο οποίο απευθύνεται, ακόμα και όταν η απόδειξη παραλαβής υπογράφεται από τρίτον, διότι τεκμαίρεται ότι παραδόθηκε στον παραλήπτη της κατά την ημερομηνία που εμφανίζεται στην απόδειξη παραλαβής, εκτός εάν ο παραλήπτης αποδείξει το αντίθετο.
- 25 Από τη δικογραφία που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο προκύπτει συγκεκριμένα ότι ο παραλήπτης της πράξεως πρέπει να αποδείξει ότι η επίδοση δεν του παραδόθηκε, ή ότι έγινε σε ημερομηνία μεταγενέστερη από την τεκμαιρόμενη, για λόγους που δεν οφείλονται σε δική του υπαιτιότητα.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 26 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η Banco Espírito Santo SA, νυν Novo Banco, τράπεζα με έδρα στην Πορτογαλία, και ο A. M. Henderson, κάτοικος Ιρλανδίας, σύναψαν το 2008 δύο συμβάσεις μισθώσεως δύο καταστημάτων ευρισκόμενων σε κτίριο στον Δήμο του Portimão (Πορτογαλία), ιδιοκτήτρια των οποίων είναι η ως άνω τράπεζα.
- 27 Τα μίσθια παραδόθηκαν στον A. M. Henderson, ο οποίος τα παρέλαβε κατά την ημερομηνία υπογραφής των εν λόγω συμβάσεων.
- 28 Ο A. M. Henderson δεν κατέβαλε τα μισθώματα για τα εν λόγω ακίνητα το 2012 και έκτοτε εξακολούθησε να μην τα καταβάλλει, οπότε η Novo Banco τον κάλεσε, στις 28 Φεβρουαρίου 2014, να καταβάλει τα μισθώματα που κατέστησαν απαιτητά, επ' απειλή καταγγελίας των επίμαχων συμβάσεων.
- 29 Με συστημένη επιστολή της 4ης Απριλίου 2014, η Novo Banco ενημέρωσε τον A. M. Henderson ότι κατήγγειλε τις συμβάσεις που είχαν συνάψει.
- 30 Κατά την ημερομηνία εκείνη, το οφειλόμενο ποσό ανερχόταν σε 20 437,03 ευρώ, αλλά ο A. M. Henderson αρνήθηκε να αποδώσει τα μίσθια στον ιδιοκτήτη τους.
- 31 Η Novo Banco κατέθεσε ενώπιον του Tribunal de Comarca de Faro (πρωτοδικείο Faro, Πορτογαλία) αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ζητώντας να υποχρεωθεί ο μισθωτής να παραδώσει τα μίσθια.
- 32 Το Tribunal de Comarca de Faro (πρωτοδικείο Faro) επέδωσε την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων στον A. M. Henderson με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής στη διεύθυνσή του στην Ιρλανδία.
- 33 Καθώς η απόδειξη παραλαβής δεν επεστράφη, το Tribunal de Comarca de Faro (πρωτοδικείο του Faro) απέστειλε στην πορτογαλική ταχυδρομική υπηρεσία αίτηση παροχής πληροφοριών. Η ταχυδρομική υπηρεσία απάντησε ότι, σύμφωνα με τα ηλεκτρονικά αρχεία που τηρεί ο ταχυδρομικός φορέας της Ιρλανδίας, ήτοι του κράτους μέλους προορισμού, η επίμαχη επιστολή παραδόθηκε στον παραλήπτη στις 22 Ιουλίου 2014.

- 34 Αφού διαπιστώθηκε ότι ο A. M. Henderson δεν παρέστη και δεν αμφισβήτησε το ζητούμενο με την αίτηση ασφαλιστικό μέτρο, το Tribunal de Comarca de Faro (πρωτοδικείο Faro) εξέδωσε απόφαση δεχόμενο την αίτηση της Novo Banco.
- 35 Στις 7 Οκτωβρίου 2014, ο A. M. Henderson άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Tribunal da Relação de Évora (εφετείο Évora, Πορτογαλία), υποστηρίζοντας ότι η επίδοση του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου ήταν άκυρη.
- 36 Συγκεκριμένα, αφενός, δεν υπήρχε στη δικογραφία η απόδειξη παραλαβής της συστημένης επιστολής, πράγμα που συνιστά παράβαση τυπικής προϋποθέσεως προβλεπόμενης από την πορτογαλική νομοθεσία. Εξάλλου, ο A. M. Henderson δεν παρέλαβε προσωπικά το ενώπιον του Tribunal de Comarca de Faro (πρωτοδικείο Faro) εισαγωγικό της δίκης έγγραφο και δεν γνωρίζει ποιος παρέλαβε την επιστολή που επέχει θέση επιδόσεως, οπότε δεν έλαβε γνώση της εναντίον του κινηθείσας διαδικασίας. Αφετέρου, δεν του κοινοποιήθηκε το τυποποιημένο έντυπο που προβλέπεται στο παράρτημα II του κανονισμού 1393/2007. Δεν ενημερώθηκε, επομένως, για το δικαίωμά του να αρνηθεί την επίδοση δικαστικής πράξεως που είχε συνταχθεί μόνο στην πορτογαλική γλώσσα, ενώ, εν προκειμένω, θα έπρεπε να συνοδεύεται από μετάφραση στην αγγλική ή την ιρλανδική γλώσσα. Σύμφωνα με τη νομολογία του Supremo Tribunal de Justiça (Ανώτατου Δικαστηρίου, Πορτογαλία), το ελάττωμα αυτό επιφέρει την ακυρότητα της επιδόσεως. Κατά τον A. M. Henderson, καθεμία από τις δύο αυτές ελλείψεις δεν αποτελούσε μόνο παράβαση ουσιώδους τύπου, αλλά και προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας. Μόνο μια νέα νομότυπη επίδοση θα μπορούσε να θεραπεύσει τις ελλείψεις αυτές.
- 37 Με απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 2015, το αιτούν δικαστήριο απέρριψε όλα τα ως άνω επιχειρήματα, επικυρώνοντας την πρωτόδικη απόφαση.
- 38 Στις 13 Φεβρουαρίου 2015, ο A. M. Henderson υπέβαλε αίτηση μεταρρυθμίσεως της αποφάσεως αυτής, προβάλλοντας ότι δεν συνάδει προς το δίκαιο της Ένωσης και, ειδικώς, προς τις απαιτήσεις του κανονισμού 1393/2007.
- 39 Το αιτούν δικαστήριο θεωρεί, αφενός, ότι σκοπός της απόδειξης παραλαβής, η οποία δεν επεστράφη εν προκειμένω, είναι να αποδειχθεί ότι όντως επιδόθηκε το δικόγραφο στον παραλήπτη του και να βεβαιώσει την ημερομηνία της επιδόσεως. Αφετέρου, το εν λόγω δικαστήριο διαπιστώνει ότι η συστημένη επιστολή προς τον A. M. Henderson δεν συνοδεύταν από το τυποποιημένο έντυπο που προβλέπεται στο παράρτημα II του κανονισμού 1393/2007, καθώς και ότι ο εναγόμενος δεν ενημερώθηκε για το δικαίωμά του να αρνηθεί να παραλάβει το δικόγραφο που του επιδόθηκε.
- 40 Συναφώς, το εν λόγω δικαστήριο διερωτάται, πρώτον, εάν το έγγραφο που απέστειλε εν προκειμένω η ταχυδρομική υπηρεσία του κράτους μέλους κατοικίας του παραλήπτη της επιδόσεως μπορεί να θεραπεύσει την έλλειψη αποδείξεως παραλαβής, εφόσον φέρει την υπογραφή του προσώπου που παρέλαβε τη συστημένη επιστολή, καθώς και την ημερομηνία της παραλαβής.
- 41 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, δεύτερον, εάν είναι σύμφωνη με τον κανονισμό 1393/2007 διάταξη του εθνικού δικαίου κατά την οποία η επίδοση μέσω ταχυδρομείου θεωρείται έγκυρη ακόμη και όταν η απόδειξη παραλαβής φέρει ημερομηνία και υπογραφή τρίτου, εφόσον τεκμαίρεται, μέχρις αποδείξεως του εναντίου από τον παραλήπτη του δικογράφου, ότι η επιστολή παραδόθηκε πράγματι από τον εν λόγω τρίτο στον παραλήπτη κατά την ημερομηνία που εμφανίζεται στην απόδειξη παραλαβής, εν προκειμένω στις 22 Ιουλίου 2014.
- 42 Τρίτον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του κανονισμού 1393/2007 εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει ότι η παράλειψη ουσιώδους τύπου, όπως η έλλειψη του τυποποιημένου έντυπου που προβλέπεται στο παράρτημα II του κανονισμού 1393/2007, επιφέρει την

ακυρότητα της επιδόσεως, αλλά ότι η ακυρότητα αυτή μπορεί να κηρυχθεί μόνον εάν προβληθεί εντός της προθεσμίας που προβλέπεται από την ίδια ρύθμιση, δηλαδή εν προκειμένω εντός 20 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία θεωρείται ότι έλαβε χώρα η επίδοση.

43 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Tribunal da Relação de Évora (εφετείο Évora) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Όταν πορτογαλικό δικαστήριο το οποίο έχει επιληφθεί αστικής δίκης κατά κατοίκου άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει διατάξει την επίδοση του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου στο πρόσωπο αυτό μέσω συστημένης επιστολής με απόδειξη παραλαβής, η δε σχετική απόδειξη παραλαβής δεν επεστράφη, δύναται το δικαστήριο αυτό να διαπιστώσει, υπό το φως του εν λόγω κανονισμού [1393/2007] και των αρχών στις οποίες αυτός στηρίζεται, ότι πραγματοποιήθηκε η επίδοση του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου, βασιζόμενο σε έγγραφο του ταχυδρομικού φορέα της χώρας κατοικίας του παραλήπτη της επιστολής από το οποίο αποδεικνύεται η παράδοση στον παραλήπτη της συστημένης επιστολής με απόδειξη παραλαβής;

2) Αντιβαίνει η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 230 του πορτογαλικού κώδικα πολιτικής δικονομίας, υπό τις περιστάσεις του πρώτου ερωτήματος, στον κανονισμό [1393/2007] και στις αρχές στις οποίες αυτός στηρίζεται;

3) Αντιβαίνει η εφαρμογή, στην υπό κρίση υπόθεση, του άρθρου 191, παράγραφος 2, του πορτογαλικού κώδικα πολιτικής δικονομίας στον κανονισμό [1393/2007] και στις αρχές στις οποίες αυτός στηρίζεται;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

44 Εισαγωγικώς, επισημαίνεται ότι το αιτούν δικαστήριο διαπίστωσε ότι η συστημένη επιστολή που απευθύνθηκε στον A. M. Henderson, για τους σκοπούς της επιδόσεως του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου ενώπιον του Tribunal de Comarca de Faro (πρωτοδικείου Faro), στην κατοικία του στην Ιρλανδία δεν συνοδευόταν από το τυποποιημένο έντυπο που προβλέπεται στο παράρτημα II του κανονισμού 1393/2007.

45 Το τρίτο προδικαστικό ερώτημα αφορά τα συμπεράσματα που πρέπει να αντλήσει από το ελάττωμα αυτό το επιληφθέν δικαστήριο του κράτους μέλους προελεύσεως.

46 Στην περίπτωση που στο εν λόγω ερώτημα δοθεί η απάντηση ότι το ελάττωμα αυτό επιφέρει την ακυρότητα της διαδικασίας επιδόσεως, σύμφωνα με όσα προβλέπει κατ' αρχήν η πορτογαλική ρύθμιση, δεν θα χρειάζεται πλέον να αποφανθεί το Δικαστήριο επί των δύο πρώτων προδικαστικών ερωτημάτων, που αφορούν ειδικές διαδικαστικές πτυχές της επιδόσεως μέσω ταχυδρομείου.

47 Υπό τις συνθήκες αυτές επιβάλλεται να εξετασθεί καταρχάς το τρίτο προδικαστικό ερώτημα.

Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

48 Με το τρίτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, εάν ο κανονισμός 1393/2007 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, κατά την οποία, στην περίπτωση δικαστικής πράξεως επιδιδόμενης σε εναγόμενο που κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, η οποία δεν έχει συνταχθεί ή δεν συνοδεύεται από μετάφραση είτε σε γλώσσα που κατανοεί ο εναγόμενος αυτός είτε στην επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους παραλαβής ή, αν το κράτος μέλος αυτό έχει περισσότερες επίσημες γλώσσες, στην επίσημη ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του

τόπου όπου πρόκειται να γίνει η επίδοση ή η κοινοποίηση, η έλλειψη του τυποποιημένου εντύπου του παραρτήματος II του κανονισμού αυτού επιφέρει την ακυρότητα της εν λόγω επιδόσεως ή κοινοποίησης, η ακυρότητα όμως αυτή πρέπει να προβληθεί από τον εν λόγω εναγόμενο εντός καθορισμένης προθεσμίας ή από την αρχή της δίκης και πριν από την προβολή αμυντικών ισχυρισμών επί της ουσίας.

- 49 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο κανονισμός 1393/2007 προβλέπει ρητώς, στο άρθρο 8, παράγραφος 1, τη δυνατότητα του παραλήπτη της προς επίδοση ή κοινοποίηση πράξεως να αρνηθεί την παραλαβή της, για τον λόγο ότι η επίμαχη πράξη δεν έχει συνταχθεί ή δεν συνοδεύεται από μετάφραση σε γλώσσα την οποία τεκμαίρεται ότι κατανοεί.
- 50 Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η δυνατότητα αρνήσεως παραλαβής της προς επίδοση ή κοινοποίηση πράξεως συνιστά δικαίωμα του παραλήπτη της (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, *Alpha Bank Cyprus*, C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψη 49, και διάταξη της 28ης Απριλίου 2016, *Alta Realitat*, C-384/14, EU:C:2016:316, σκέψη 61).
- 51 Όπως έχει επίσης υπογραμμίσει το Δικαστήριο, το δικαίωμα αρνήσεως παραλαβής της προς επίδοση ή κοινοποίηση πράξεως απορρέει από την ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων άμυνας του παραλήπτη της πράξεως αυτής, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη που καθιερώνουν το άρθρο 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το άρθρο 6, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (βλ., υπό την έννοια αυτή, διάταξη της 28ης Απριλίου 2016, *Alta Realitat*, C-384/14, EU:C:2016:316, σκέψη 73). Συγκεκριμένα, μολονότι ο κανονισμός 1393/2007 αποσκοπεί, πρωτίστως, στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ταχύτητας των ένδικων διαδικασιών και στη διασφάλιση της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι σκοποί αυτοί δεν πρέπει να επιτυγχάνονται με την καθ' οιονδήποτε τρόπο αποδυνάμωση του αποτελεσματικού σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας των παραληπτών των επίμαχων πράξεων (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, *Alpha Bank Cyprus*, C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψεις 30 και 31, καθώς και διάταξη της 28ης Απριλίου 2016, *Alta Realitat*, C-384/14, EU:C:2016:316, σκέψεις 48 και 49).
- 52 Ως εκ τούτου, πρέπει να εξασφαλίζεται όχι μόνον ότι ο παραλήπτης πράξεως όντως παραλαμβάνει την επίμαχη πράξη, αλλά και ότι αυτός είναι σε θέση να πληροφορηθεί και να κατανοήσει πραγματικά και πλήρως το νόημα και το περιεχόμενο του ενδίκου βοηθήματος που έχει ασκηθεί σε βάρος του στην αλλοδαπή, ώστε να μπορεί να προετοιμάσει την άμυνά του λυσιτελώς και να προβάλει τα δικαιώματά του στο κράτος μέλος προελεύσεως (απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, *Alpha Bank Cyprus*, C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψη 32 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και διάταξη της 28ης Απριλίου 2016, *Alta Realitat*, C-384/14, EU:C:2016:316, σκέψη 50).
- 53 Ωστόσο, για να μπορεί το δικαίωμα αρνήσεως του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1393/2007 να παραγάγει λυσιτελώς τα αποτελέσματά του, είναι αναγκαίο ο παραλήπτης της πράξεως να έχει επαρκώς ενημερωθεί, εκ των προτέρων και εγγράφως, για την ύπαρξη του δικαιώματος αυτού (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, *Alpha Bank Cyprus*, C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψεις 50 και 54, καθώς και διάταξη της 28ης Απριλίου 2016, *Alta Realitat*, C-384/14, EU:C:2016:316, σκέψεις 62 και 66).
- 54 Στο πλαίσιο του συστήματος του κανονισμού 1393/2007, η εν λόγω ενημέρωση παρέχεται με το τυποποιημένο έντυπο του παραρτήματος II του κανονισμού (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, *Alpha Bank Cyprus*, C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψη 50, καθώς και διάταξη της 28ης Απριλίου 2016, *Alta Realitat*, C-384/14, EU:C:2016:316, σκέψη 62).

- 55 Όσον αφορά τη σημασία που πρέπει να αποδοθεί στο εν λόγω τυποποιημένο έντυπο, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι ο κανονισμός 1393/2007 δεν προβλέπει καμία εξαίρεση όσον αφορά τη χρήση του εντύπου αυτού (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψη 45, καθώς και διάταξη της 28ης Απριλίου 2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, σκέψη 59).
- 56 Από τον ως άνω συλλογισμό καθώς και από τον σκοπό που επιδιώκεται με το τυποποιημένο έντυπο του παραρτήματος II του κανονισμού 1393/2007, όπως περιγράφεται στις σκέψεις 53 και 54 της παρούσας αποφάσεως, το Δικαστήριο συνήγαγε ότι η υπηρεσία παραλαβής υποχρεούται, σε κάθε περίπτωση και χωρίς να διαθέτει συναφώς περιθώριο εκτιμήσεως, να γνωστοποιεί στον παραλήπτη πράξεως ότι έχει το δικαίωμα να αρνηθεί την παραλαβή της πράξεως αυτής, χρησιμοποιώντας συστηματικά προς τούτο το εν λόγω τυποποιημένο έντυπο (απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψη 58, καθώς και διάταξη της 28ης Απριλίου 2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, σκέψη 68).
- 57 Περαιτέρω, σε περίπτωση που η υπηρεσία παραλαβής, κληθείσα να επιδώσει ή να κοινοποιήσει τη σχετική πράξη στον παραλήπτη της που κατοικεί σε άλλο κράτος μέλος, δεν επισύναψε το τυποποιημένο έντυπο του παραρτήματος II του κανονισμού 1393/2007, η παράλειψη αυτή δεν μπορεί να συνεπάγεται την ακυρότητα ούτε της προς επίδοση ή κοινοποίηση πράξεως ούτε της διαδικασίας επιδόσεως ή κοινοποιήσεως, εφόσον η συνέπεια αυτή δεν συμβαδίζει με τον επιδιωκόμενο από τον κανονισμό αυτόν σκοπό, ο οποίος προβλέπει την άμεση, ταχεία και αποτελεσματική διαβίβαση πράξεων, μεταξύ των κρατών μελών, σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψεις 60 έως 66).
- 58 Αντιθέτως, δεδομένου ότι η κοινοποίηση του εν λόγω τυποποιημένου εντύπου συνιστά ουσιώδη τύπο που αποσκοπεί στην προστασία των δικαιωμάτων άμυνας του παραλήπτη της πράξεως, η παράλειψή του πρέπει να θεραπευθεί από την υπηρεσία παραλαβής σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 1393/2007. Η εν λόγω υπηρεσία πρέπει επομένως να ενημερώσει αμέσως τον παραλήπτη της πράξεως για το δικαίωμά του να αρνηθεί την παραλαβή της, διαβιβάζοντάς του, κατ' εφαρμογή του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, το εν λόγω τυποποιημένο έντυπο (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψεις 67, 70, 72 και 74, καθώς και διάταξη της 28ης Απριλίου 2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, σκέψη 71).
- 59 Μολονότι οι υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκε η απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603), και η διάταξη της 28ης Απριλίου 2016, Alta Realitat (C-384/14, EU:C:2016:316), αφορούσαν διαδικασία επιδόσεως ή κοινοποιήσεως πράξεως δυνάμει του τμήματος 1 του κεφαλαίου II του κανονισμού 1393/2007, σχετικά με τη διαβίβαση με τη μεσολάβηση των οριζόμενων από τα κράτη μέλη υπηρεσιών διαβίβασεως και παραλαβής, εντούτοις, όπως προκύπτει ρητώς από το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 4, του κανονισμού αυτού, οι ίδιοι κανόνες ισχύουν για τους τρόπους επιδόσεως ή κοινοποιήσεως των δικογράφων που αναφέρονται στο τμήμα 2 του ίδιου κεφαλαίου.
- 60 Επομένως, αφενός, ο δεσμευτικός και συστηματικός χαρακτήρας της χρήσεως του τυποποιημένου εντύπου του παραρτήματος II του κανονισμού 1393/2007 έχει εφαρμογή στους τρόπους επιδόσεως ή κοινοποιήσεως που αναφέρονται στο κεφάλαιο II, τμήμα 2, του κανονισμού αυτού και, αφετέρου, η παράβαση της υποχρέωσής αυτής δεν επιφέρει την ακυρότητα ούτε της πράξεως επιδόσεως ή κοινοποιήσεως ούτε της διαδικασίας επιδόσεως ή κοινοποιήσεως.
- 61 Το ίδιο ισχύει ειδικότερα σε περίπτωση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, επιδόσεως ή κοινοποιήσεως μέσω των ταχυδρομικών υπηρεσιών, βάσει του άρθρου 14 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο περιλαμβάνεται στο τμήμα 2 του κεφαλαίου του II.

- 62 Εθνική ρύθμιση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης δεν μπορεί επομένως να ορίζει, χωρίς τούτο να συνιστά παράβαση του κανονισμού 1393/2007, ότι η έλλειψη του τυποποιημένου εντύπου του παραρτήματος II του κανονισμού 1393/2007 πρέπει να επιφέρει ως κύρωση την ακυρότητα, ακόμη και αν προβλέπεται επίσης ότι την ακυρότητα μπορεί να θεραπεύει η παρέλευση ορισμένης προθεσμίας ή η μη αντίδραση του παραλήπτη της πράξεως.
- 63 Συγκεκριμένα, παρά τις εξαιρέσεις αυτές, γεγονός παραμένει ότι μια τέτοια ρύθμιση, η οποία προβλέπει την κατ' αρχήν ακυρότητα ως συνέπεια της ελλείψεως του τυποποιημένου εντύπου του παραρτήματος II του κανονισμού 1393/2007, δεν είναι συμβατή με το σύστημα που θεσπίζει ο εν λόγω κανονισμός και με τον σκοπό που επιδιώκει, όπως ελέχθη στις σκέψεις 57 και 60 της παρούσας αποφάσεως.
- 64 Περαιτέρω, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 58 των προτάσεών του, το γεγονός ότι ο παραλήπτης της πράξεως δεν προέβαλε αντιρρήσεις σχετικά με την έλλειψη αυτή δεν μπορεί να έχει έννομες συνέπειες, εφόσον δεν μπορεί να είναι βέβαιο, λόγω ακριβώς της ελλείψεως του εν λόγω εντύπου, ότι ο ενδιαφερόμενος έλαβε πράγματι γνώση για το δικαίωμά του να αρνηθεί την επίδοση ή την κοινοποίηση.
- 65 Επομένως, η μη ενημέρωση λόγω της ελλείψεως αυτής μπορεί να θεραπευθεί νομίμως μόνο με την παράδοση, το συντομότερο δυνατό και σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 1393/2007, του τυποποιημένου εντύπου του παραρτήματός του II.
- 66 Εν πάση περιπτώσει, και όπως ορθώς παρατηρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εθνική ρύθμιση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης δεν συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 19, παράγραφος 4, του εν λόγω κανονισμού.
- 67 Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο κανονισμός 1393/2007 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, κατά την οποία, στην περίπτωση δικαστικής πράξεως επιδιδόμενης σε εναγόμενο που κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, η οποία δεν έχει συνταχθεί ή δεν συνοδεύεται από μετάφραση είτε σε γλώσσα που κατανοεί ο εναγόμενος αυτός είτε στην επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους παραλαβής ή, αν το κράτος μέλος αυτό έχει περισσότερες επίσημες γλώσσες, στην επίσημη ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του τόπου όπου πρόκειται να γίνει η επίδοση ή η κοινοποίηση, η έλλειψη του τυποποιημένου εντύπου του παραρτήματος II του κανονισμού αυτού επιφέρει την ακυρότητα της εν λόγω επιδόσεως ή κοινοποιήσεως, ακόμη και αν η ακυρότητα αυτή πρέπει να προβληθεί από τον εν λόγω εναγόμενο εντός ορισμένης προθεσμίας ή από την αρχή της δίκης και πριν από την προβολή αμυντικών ισχυρισμών επί της ουσίας.
- 68 Ο ίδιος κανονισμός απαιτεί, αντιθέτως, η έλλειψη αυτή να θεραπευθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του, διά της οδού της κοινοποιήσεως στον ενδιαφερόμενο του τυποποιημένου εντύπου του παραρτήματος II του εν λόγω κανονισμού.

Επί του πρώτου και του δευτέρου ερωτήματος

- 69 Κατόπιν της απαντήσεως στο τρίτο ερώτημα, το Δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί και επί του πρώτου και του δευτέρου ερωτήματος.
- 70 Με τα ερωτήματα αυτά, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί, κατ' ουσίαν, εάν ο κανονισμός 1393/2007 έχει την έννοια ότι είναι έγκυρη η επίδοση ή κοινοποίηση εισαγωγικού της δίκης εγγράφου διά των ταχυδρομικών υπηρεσιών, ακόμη και όταν δεν επεστράφη στον αποστολέα η απόδειξη παραλαβής της συστημένης επιστολής και αποδεικνύεται ότι η επιστολή δεν παρελήφθη από τον παραλήπτη της αλλά από τρίτο πρόσωπο.

- 71 Για να δοθεί απάντηση στα ερωτήματα αυτά, επισημαίνεται εισαγωγικώς ότι ο κανονισμός 1393/2007 προβλέπει εξαντλητικώς διάφορους τρόπους επιδόσεως και κοινοποίησης δικαστικών πράξεων, για τους οποίους ορίζει τους εφαρμοστέους κανόνες, χωρίς ωστόσο να προβλέπει καμία ιεράρχηση μεταξύ τους (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 9ης Φεβρουαρίου 2006, *Plumex*, C-473/04, EU:C:2006:96, σκέψεις 20 έως 22, και της 19ης Δεκεμβρίου 2012, *Alder*, C-325/11, EU:C:2012:824, σκέψεις 31 και 32). Στους εν λόγω τρόπους διαβίβασης περιλαμβάνεται και η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης διαβίβαση μέσω των ταχυδρομικών υπηρεσιών, η οποία αποτελεί κατά βάση το αντικείμενο του άρθρου 14 του εν λόγω κανονισμού.
- 72 Όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, οι διατάξεις του κανονισμού 1393/2007 πρέπει να ερμηνεύονται κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, η εύλογη εξισορρόπηση μεταξύ των συμφερόντων του ενάγοντος και του εναγομένου, ο οποίος είναι ο παραλήπτης της πράξεως, διά του συμβιβασμού της αποτελεσματικότητας και της ταχύτητας της διαβίβασης των δικαστικών πράξεων με την απαίτηση εξασφάλισης της προσήκουσας προστασίας των δικαιωμάτων άμυνας του παραλήπτη των πράξεων αυτών, τούτο δε μέσω, μεταξύ άλλων, της διασφάλισης πραγματικής και ουσιαστικής παραλαβής των πράξεων αυτών (απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, *Alpha Bank Cyprus*, C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψη 33 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 73 Οι ως άνω απαιτήσεις είναι ιδιαίτερα σημαντικές όσον αφορά, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, την επίδοση εισαγωγικού της δίκης εγγράφου, διότι επιβάλλεται ο παραλήπτης του εγγράφου να ενημερωθεί για την ύπαρξη δικαστικής διαδικασίας που έχει κινηθεί εναντίον του σε άλλο κράτος μέλος και να κατανοήσει την έννοια, το περιεχόμενο και τις δικονομικές λεπτομέρειες, ιδίως τις σχετικές με τις προθεσμίες, της εναντίον του αγωγής, ώστε να μπορέσει να αμυνθεί λυσιτελώς.
- 74 Όσον αφορά την πρώτη πτυχή των δύο πρώτων ερωτημάτων, σχετικά με το ότι η απόδειξη παραλαβής της συστημένης επιστολής με την οποία επιδόθηκε το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο δεν επεστράφη στο όργανο το οποίο, στο κράτος μέλος προελεύσεως, προέβη στην επίδοση αυτή, επισημαίνεται ότι ο κανονισμός 1393/2007 προβλέπει, στο άρθρο 14, ότι η επίδοση ή κοινοποίηση, διά των ταχυδρομικών υπηρεσιών, δικαστικής πράξεως σε κάτοικο άλλου κράτους μέλους πραγματοποιείται κατ' αρχήν με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής.
- 75 Ο νομοθέτης της Ένωσης έκρινε, συγκεκριμένα, ότι οι διατυπώσεις αυτές μπορούσαν να εξασφαλίσουν στον παραλήπτη ότι θα παραλάβει πράγματι τη συστημένη επιστολή που περιέχει την προς επίδοση πράξη και ότι θα συνιστούν, για τον αποστολέα, αξιόπιστη απόδειξη του νομότυπου χαρακτήρα της διαδικασίας.
- 76 Ειδικότερα, η συστημένη επιστολή παρέχει τη δυνατότητα παρακολούθησης των διαφόρων σταδίων του δρομολογίου προς τον παραλήπτη. Στην απόδειξη παραλαβής, η οποία συμπληρώνεται τη στιγμή της παραλαβής της επιστολής από τον παραλήπτη ή, ενδεχομένως, από τον αντιπρόσωπό του, αναγράφεται η ημερομηνία και ο τόπος της παραδόσεως, καθώς και η ιδιότητα και η υπογραφή του προσώπου που την παρέλαβε. Η απόδειξη παραλαβής επιστρέφεται στη συνέχεια στον αποστολέα, ο οποίος λαμβάνει έτσι γνώση των στοιχείων αυτών και μπορεί να τα αποδείξει σε περίπτωση αμφισβήτησεως.
- 77 Η απόδειξη παραλαβής της συστημένης επιστολής συνιστά επομένως αποδεικτικό στοιχείο για την παραλαβή της προς επίδοση ή κοινοποίηση δικαστικής πράξεως από τον παραλήπτη της στο κράτος μέλος παραλαβής, καθώς και των λεπτομερειών της παραδόσεως της πράξεως αυτής.
- 78 Ωστόσο, όπως προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 14 του κανονισμού 1393/2007, η επίδοση ή κοινοποίηση διά των ταχυδρομικών υπηρεσιών δεν πραγματοποιείται αναγκαστικά με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής.
- 79 Συγκεκριμένα, η εν λόγω διάταξη διευκρινίζει ότι η εν λόγω επίδοση ή κοινοποίηση μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί με «έγγραφο ισοδύναμο» της συστημένης επιστολής με απόδειξη παραλαβής.

- 80 Για να καθοριστεί η έννοια και το περιεχόμενο του όρου «ισοδύναμο έγγραφο», όπως ορίζεται στο άρθρο 14, πρέπει να διευκρινιστεί ότι από τον σκοπό της εν λόγω διατάξεως, όπως αυτός περιγράφεται στις σκέψεις 75 έως 77 της παρούσας αποφάσεως, προκύπτει ότι ως «ισοδύναμο έγγραφο» μπορεί να χαρακτηριστεί κάθε τρόπος επιδόσεως ή κοινοποιήσεως δικαστικής πράξεως, και αποδείξεώς της, που παρέχει παρόμοιες εγγυήσεις με εκείνες της αποστολής συστημένης επιστολής με απόδειξη παραλαβής.
- 81 Ειδικότερα, ο εναλλακτικός τρόπος διαβίβασεως της πράξεως πρέπει να έχει το ίδιο επίπεδο βεβαιότητας και αξιοπιστίας με τη συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής όσον αφορά τόσο την παραλαβή της πράξεως από τον παραλήπτη της όσο και τις συνθήκες της παραλαβής της.
- 82 Χάριν της ταχύτητας των ένδικων διαδικασιών, επιβάλλεται να λαμβάνεται μέριμνα, στο μέτρο του δυνατού, ώστε ο παραλήπτης να παραλάβει πράγματι την προς επίδοση ή κοινοποίηση πράξη και η παραλαβή αυτή να μπορεί να αποδειχθεί, κατά τρόπο αξιόπιστο, από τον αποστολέα.
- 83 Σε περίπτωση ένδικης διαφοράς, στον αποστολέα εναπόκειται να αποδείξει, μέσω των σχετικών με τη διαβίβαση της πράξεως πραγματικών στοιχείων, τη νομιμότητα της διαδικασίας επιδόσεως ή κοινοποιήσεως, το δε δικαστήριο του κράτους μέλους προελεύσεως πρέπει να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των στοιχείων αυτών, λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων περιστάσεων κάθε υποθέσεως.
- 84 Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι, εν προκειμένω, δεν επεστράφη η απόδειξη παραλαβής δεν είναι καθεαυτό ικανό να πλήξει το κύρος της διαδικασίας διαβίβασεως μέσω ταχυδρομείου, δεδομένου ότι η διατύπωση αυτή μπορεί να αντικατασταθεί από έγγραφο που παρέχει ισοδύναμες εγγυήσεις.
- 85 Το αιτούν δικαστήριο που επιλαμβάνεται της υποθέσεως στο κράτος μέλος προελεύσεως θα πρέπει ωστόσο να μεριμνά ώστε τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζονται προς τούτο να αποδεικνύουν ότι ο παραλήπτης παρέλαβε την επίδοση ή την κοινοποίηση της επίμαχης πράξεως υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν ότι έγιναν σεβαστά τα δικαιώματά του άμυνας.
- 86 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του πρώτου και του δεύτερου ερωτήματος, σχετικά με το ότι, εν προκειμένω, η συστημένη επιστολή που περιείχε την προς επίδοση πράξη δεν παραλήφθηκε στο κράτος μέλος παραλαβής από τον παραλήπτη της πράξεως αυτής, αλλά από τρίτο πρόσωπο, επισημαίνεται ότι το άρθρο 14 του κανονισμού 1393/2007 δεν περιλαμβάνει καμία ρητή αναφορά συναφώς.
- 87 Από το άρθρο 19, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ίδιου κανονισμού μπορεί όμως να συναχθεί ότι η προς επίδοση ή κοινοποίηση πράξη μπορεί να παραδοθεί όχι μόνο στον παραλήπτη της, αλλά επίσης, εάν αυτός απουσιάζει, σε πρόσωπο που βρίσκεται στην κατοικία του.
- 88 Στην πράξη, η παράδοση στα χέρια του εναγομένου δεν είναι πάντοτε δυνατή. Ο κανονισμός 1393/2007 δεν αποκλείει επομένως ότι, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η εν λόγω πράξη μπορεί να παραληφθεί από τρίτον.
- 89 Σε μια τέτοια περίπτωση, πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να τηρούνται όλες οι εγγυήσεις που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων άμυνας του παραλήπτη της πράξεως.
- 90 Κατά μείζονα λόγο, σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, στην οποία ο εναγόμενος ερημοδίκησε κατά την πρώτη επ' ακροατηρίου συζήτηση, για την ημερομηνία της οποίας υπήρχε μνεία στην πράξη που του επιδόθηκε μέσω ταχυδρομείου, είναι πράγματι πρωταρχικής σημασίας να βεβαιωθεί, αφενός, ότι ο εν λόγω εναγόμενος παρέλαβε όντως το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο, το οποίο θα του παρείχε τη δυνατότητα τόσο να λάβει γνώση ότι κινήθηκε εναντίον του

δικαστική διαδικασία σε άλλο κράτος μέλος όσο και να προσδιορίσει το αντικείμενο και την αιτία της κατ' αυτού στρεφόμενης πράξεως, και, αφετέρου, ότι είχε επαρκή χρόνο στη διάθεσή του για να προετοιμάσει την άμυνά του.

- 91 Η προστασία αυτή των δικαιωμάτων του ερημοδικήσαντος εναγομένου, ειδικότερα αυτή που παρέχεται με το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 1393/2007, ανταποκρίνεται εξάλλου στον σκοπό που επιδιώκεται από τις απαιτήσεις των λοιπών πράξεων δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, όπως ο κανονισμός 44/2001, του οποίου το άρθρο 34, σημείο 2, προϋποθέτει επίσης ότι η επίμαχη πράξη είχε προηγουμένως επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον εν λόγω εναγόμενο (βλ., υπό την έννοια αυτή, διάταξη της 28ης Απριλίου 2016, *Alta Realitat*, C-384/14, EU:C:2016:316, σκέψη 86 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και απόφαση της 7ης Ιουλίου 2016, *Lebek*, C-70/15, EU:C:2016:524, σκέψη 41 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 92 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 36 των προτάσεών του, το κατά πόσον το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε με τέτοιο τρόπο, ώστε ο εναγόμενος να μπορέσει να λάβει πράγματι γνώση, είναι καίριας σημασίας για να καθοριστεί αν η εκδοθείσα στη συνέχεια δικαστική απόφαση μπορεί να θεωρηθεί εκτελεστή.
- 93 Υπό τις συνθήκες αυτές, μολοντί τρίτο πρόσωπο μπορεί νομίμως να παραλάβει δικαστική πράξη στο όνομα και για λογαριασμό του παραλήπτη, ωστόσο η δυνατότητα αυτή πρέπει να παρέχεται σε σαφώς προσδιορισμένες περιπτώσεις, προκειμένου να εξασφαλίζεται με τον καλύτερο τρόπο ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας του εναγομένου.
- 94 Συνεπώς, η έννοια της «κατοικίας», όπως ορίζεται στον κανονισμό 1393/2007, πρέπει να εκλαμβάνεται ως ο τόπος στον οποίο ζει και διαμένει συνήθως ο παραλήπτης της πράξεως.
- 95 Περαιτέρω, όπως προβλέπει το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 805/2004, όσον αφορά την επίδοση ή την κοινοποίηση εισαγωγικού της δίκης εγγράφου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις, η δυνατότητα τρίτου να παραλάβει δικαστική πράξη αντί του παραλήπτη του έχει εφαρμογή μόνο σε ενήλικες που βρίσκονται εντός της κατοικίας του παραλήπτη, είτε πρόκειται για μέλη της οικογένειάς του που συγκατοικούν στην ίδια διεύθυνση είτε για πρόσωπα που εργάζονται εκεί.
- 96 Πράγματι, είναι λογικό να θεωρηθεί ότι τα πρόσωπα αυτά θα παραδώσουν όντως την εν λόγω πράξη στον παραλήπτη της.
- 97 Αντιθέτως, αυτό δεν ισχύει, κατ' ανάγκην, για τους λοιπούς τρίτους, όπως ο κάτοικος γειτονικού ακινήτου ή πρόσωπο που κατοικεί στο ίδιο ακίνητο στο οποίο βρίσκεται το διαμέρισμα του παραλήπτη. Δεδομένου ότι η παραλαβή πράξεως από τέτοιον τρίτον δεν παρέχει επαρκείς εγγυήσεις ότι ο παραλήπτης θα ενημερωθεί πράγματι εμπροθέσμως, η παραλαβή αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκώς αξιόπιστη για τους σκοπούς της εφαρμογής του κανονισμού 1393/2007.
- 98 Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν πληρούνται οι προϋποθέσεις που παρατίθενται στις σκέψεις 93 έως 96 της παρούσας αποφάσεως και είναι επομένως νομότυπη η επίδοση ή η κοινοποίηση, ο παραλήπτης της πράξεως διατηρεί τη δυνατότητα να αποδείξει, με όλα τα αποδεικτικά μέσα που είναι παραδεκτά ενώπιον του επιληφθέντος στο κράτος μέλος προελεύσεως δικαστηρίου, ότι δεν μπόρεσε να λάβει πράγματι γνώση για το ότι κινήθηκε εναντίον του δικαστική διαδικασία σε άλλο κράτος μέλος ή να αντιληφθεί το αντικείμενο και την αιτία της κατ' αυτού στρεφόμενης πράξεως ή να έχει επαρκή χρόνο στη διάθεσή του για να προετοιμάσει την άμυνά του. Στο εν λόγω δικαστήριο εναπόκειται να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των αποδεικτικών αυτών στοιχείων λαμβάνοντας δεόντως υπόψη όλες τις συνθήκες της συγκεκριμένης υποθέσεως.

- 99 Κατόπιν όλων των παραπάνω σκέψεων, στα δύο πρώτα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο κανονισμός 1393/2007 έχει την έννοια ότι επίδοση ή κοινοποίηση εισαγωγικού της δίκης εγγράφου διά των ταχυδρομικών υπηρεσιών είναι έγκυρη, ακόμη και αν:
- η απόδειξη παραλαβής της συστημένης επιστολής που περιέχει την προς επίδοση στον παραλήπτη της πράξη αντικαταστάθηκε από άλλο έγγραφο, υπό την προϋπόθεση ότι το άλλο αυτό έγγραφο παρέχει ισοδύναμες εγγυήσεις όσον αφορά τις παρεχόμενες πληροφορίες και την απόδειξη. Στο επιληφθέν δικαστήριο του κράτους μέλους προελεύσεως εναπόκειται να βεβαιωθεί για το ότι ο παραλήπτης παρέλαβε τη συγκεκριμένη πράξη υπό προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν ότι έγιναν σεβαστά τα δικαιώματά του άμυνας·
 - η προς επίδοση ή κοινοποίηση πράξη δεν παραδόθηκε προσωπικώς στον παραλήπτη της, καθόσον παραδόθηκε σε ενήλικο πρόσωπο που βρισκόταν εντός της συνήθους κατοικίας του παραλήπτη αυτού, υπό την ιδιότητα του μέλους της οικογένειάς του ή του απασχολούμενου στην υπηρεσία του. Στον εν λόγω παραλήπτη εναπόκειται, κατά περίπτωση, να αποδείξει, με όλα τα αποδεικτικά μέσα που είναι παραδεκτά ενώπιον του επιληφθέντος στο κράτος μέλος προελεύσεως δικαστηρίου, ότι δεν μπόρεσε να λάβει πράγματι γνώση για το ότι κινήθηκε εναντίον του δικαστική διαδικασία σε άλλο κράτος μέλος ή να αντιληφθεί το αντικείμενο και την αιτία της κατ' αυτού στρεφόμενης πράξεως ή να έχει επαρκή χρόνο στη διάθεσή του για να προετοιμάσει την άμυνά του.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 100 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπόμπου που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δέκατο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Ο κανονισμός (ΕΚ) 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, περί επιδόσεως και κοινοποίησης στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις («επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων»), και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 1348/2000 του Συμβουλίου, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, κατά την οποία, στην περίπτωση που μια δικαστική πράξη, η οποία επιδίδεται σε εναγόμενο που κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, δεν έχει συνταχθεί ή δεν συνοδεύεται από μετάφραση είτε σε γλώσσα που κατανοεί ο εναγόμενος αυτός είτε στην επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους παραλαβής ή, αν το κράτος μέλος αυτό έχει περισσότερες επίσημες γλώσσες, στην επίσημη ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του τόπου όπου πρόκειται να γίνει η επίδοση ή η κοινοποίηση, η έλλειψη του τυποποιημένου εντύπου του παραρτήματος II του κανονισμού αυτού επιφέρει την ακυρότητα της εν λόγω επιδόσεως ή κοινοποίησης, ακόμη και αν η ακυρότητα αυτή πρέπει να προβληθεί από τον εν λόγω εναγόμενο εντός ορισμένης προθεσμίας ή από την αρχή της δίκης και πριν από την προβολή αμυντικών ισχυρισμών επί της ουσίας.

Ο ίδιος κανονισμός απαιτεί, αντιθέτως, η έλλειψη αυτή να θεραπευθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του, διά της οδού της κοινοποίησης στον ενδιαφερόμενο του τυποποιημένου εντύπου του παραρτήματος II του εν λόγω κανονισμού.

2) Ο κανονισμός 1393/2007 έχει την έννοια ότι επίδοση ή κοινοποίηση εισαγωγικού της δίκης εγγράφου διά των ταχυδρομικών υπηρεσιών είναι έγκυρη, ακόμη και αν:

- η απόδειξη παραλαβής της συστημένης επιστολής που περιέχει την προς επίδοση στον παραλήπτη της πράξη αντικαταστάθηκε από άλλο έγγραφο, υπό την προϋπόθεση ότι το άλλο αυτό έγγραφο παρέχει ισοδύναμες εγγυήσεις όσον αφορά τις παρεχόμενες πληροφορίες και την απόδειξη. Στο επιληφθέν δικαστήριο του κράτους μέλους προελεύσεως εναπόκειται να βεβαιωθεί για το ότι ο παραλήπτης παρέλαβε τη συγκεκριμένη πράξη υπό προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν ότι έγιναν σεβαστά τα δικαιώματά του άμυνας·
- η προς επίδοση ή κοινοποίηση πράξη δεν παραδόθηκε προσωπικώς στον παραλήπτη της, καθόσον παραδόθηκε σε ενήλικο πρόσωπο που βρισκόταν εντός της συνήθους κατοικίας του παραλήπτη αυτού, υπό την ιδιότητα του μέλους της οικογένειάς του ή του απασχολούμενου στην υπηρεσία του. Στον εν λόγω παραλήπτη εναπόκειται, κατά περίπτωση, να αποδείξει, με όλα τα αποδεικτικά μέσα που είναι παραδεκτά ενώπιον του επιληφθέντος στο κράτος μέλος προελεύσεως δικαστηρίου, ότι δεν μπόρεσε να λάβει πράγματι γνώση για το ότι κινήθηκε εναντίον του δικαστική διαδικασία σε άλλο κράτος μέλος ή να αντιληφθεί το αντικείμενο και την αιτία της κατ' αυτού στρεφόμενης πράξεως ή να έχει επαρκή χρόνο στη διάθεσή του για να προετοιμάσει την άμυνά του.

(υπογραφές)